

Qrotesk ~ A Qotik Epik

GE Graven tərəfindən

XII Fəsil

Reims, Fransa ~ Château de Blasi ~ iyun, 1348

İyun ayının sonlarında , rənglərin yanan çalarları solğun səmanı əhatə edərək, boyalı gün batımının başlanğıcını əhatə edirdi . Blasi , Alsae-nin yuxarı mərtəbədəki yataq otağının pəncərəsindən baxarkən üzünü şüşəyə möhkəm basmış vəziyyətdə dayanmışdı , nəfəsi isə tam saqqalının yanında qeyri-şəffaf bir halə yaratmaq üçün bu pəncərədən sıxılmışdı. Otaqda qalan inadkar yay istisində gicgahında tər damlası izləri görünürdü. Ayaqlarının uzunluğu boyunca uzanan çuxurlu və rəngsizləşmiş ətin eybəcər yaraları olsa belə, o, köməksiz və başqa cəhətdən əla vəziyyətdə dayanırdı . Yanında taxta bir masa dayanırdı və Renee-nin Alsae-yə Kresidəki son nişanından bir neçə gün əvvəl verdiyi tozlu kağız gül vazasını dəstəkləyirdi . Cırıq çiçək ləçəkləri ac güvələrin olduğunu sübut edirdi. pəncərənin altlığına söykənən yığın şəklində qurudulduğundan bəri.

“Onlar qarışqa dəstəsi kimidir. Hamısını kim basdıracaq?” Blasi mızıldandı; şüşəli gözləri uzaqlara zillənmişdi. Blasi mülkünün başlanğıcını qeyd edən əsas yolda, vəba xəstəliyinə yoluxmuş yoldan keçənlərin ardıcıl olaraq cığır boyunca düzölmüşdü. Blasinin yüksək və uzaq baxış nöqtəsindən o, onları hələ də sonsuz bir xəyali həşərat dəstəsi kimi, aramla,

şəhərdən çıxıb kənd yerlərinə yoxa çıxırlar. Gənc və yaşlı, varlı və kasıblar, kişilər, qadınlar və uşaqlar — hamısı və zahirən bütün bir şəhərin son addımları kimi hərəkət edirdilər , çünki onlar dar ağacına məhkum edilmişdilər. Kütləvi köç zamanı əksəriyyəti piyada yeriyir, azacıq yük daşıyırdılar. Özlərini güclə daşıya bilən digərləri isə piyada ölüm kimi bürüyürdülər. Bəzən şimala doğru sürüşən sütunun mərkəzindən həddindən artıq yüklənmiş at arabaları keçirdi, təkərləri günlərlə güclə sürüşürdü — yol kənarında ölü cəsədlər. Blasi pəncərəyə şüşəsindən dumanı sildi . “Bütün bir şəhəri — və ya saysız-hesabsız şəhərləri — əhatə edəcək qədər mübarək torpaq haradadır ? Bu, ölçüyəgəlməz dəlilikdir; bu vəba.”

Alsae çiyininin üstündən ona səsləndi və Blasi onun səsinə artan gərginlik eşitdi. “Əgər yaxınlaşsalar, içəri buraxma, Fransua. Biz onlara kömək edə bilmərik. Mənə de ki, **etməzsən!**

“Qapıları və pəncərələri bağladım”, Blasi üzünü şüşəyə söykəyərək açıq şəkildə cavab verdi. “Gözlənilən qədər təhlükəsizlik”.

Bir an keçdi ki, Alsa onu danladı; “Səndən şatodan çıxmağın xahiş etdim! Biz Ciddi təhlükədəyəm. Canım xatirinə, niyə məni başqa cür inandırmağınıza icazə verdiyimi anlaya bilmirəm. Dəhşətli bir şey baş verəcək. Yalnız pis bir əlamət hiss edirəm!

Blasi cavab verməkdən imtina etdi; əvəzində tıxaclı yolu araşdırdı.

“Hələ vaxtımız var, Fransua! Məni dinlə — tövlənin arxasında meşədən keçən, əkin sahəsinə bitişik bir cığır var. Rene tez-tez arabasını oradan çəkərdi. Arabanı yükləyib sənənin atını qoşa bilərik...”

Blasi onun sözünü kəsdi: “Artıq gecdir, Alsa.”

"Elə deyil! Əgər Maykl sənənin inadkarlığının əlində olsaydı, sən belə şeylərə dözə bilərsənmi?"
Xaç? Sən edə bilərsən, Jan-Fransua Blazi?

"O, təhlükəsizdir", Blasi dedi. "Sən də təhlükəsizsən. İncəməyə görə, hər şey yaxşı olacaq."

Alsa ah çəkdi və mızıldandı: "Yalnız Tanrı icazə verərsə; və ümid edirəm ki, O, icazə verəcək".

Blasi başını tərpətdi. "Edər."

"Üstəlik, Fransua; istəmirəm ki, sən gizlicə Maykla o itaətsiz atı minəcəyini deyərsən. Mən israr etdiyim kimi, o birini saxlamalıydın."

Blasi qaşlarını çatdı və çiyinlərini aşağı saldı. "Bu barədə yenidən düşünməliyikmi?"

"Əgər bu qədər sirri saxlamaq istəyirsinizsə, biz bunu etməliyik!" deyərək qışqırdı. "Əgər bu qədər sirri saxlamaq istəyirsinizsə , mən sizin qardaşınızın ehtiraslı həyat yoldaşı və qardaşı oğlunun sevən anası olduğumu xatırlamırsınızmi?"

Məgər mən həmişə təvazökar evimizi sənə açmamışammi? Məgər mən həmişə ehtiyac duyduğum zaman sənə qayğı göstərməmişəmmi? Mən ingilis deyiləm, Fransua və qardaşlarını öldürməmişəm!"

Blasi fırlandı; gözləri qırmızı və şişmiş idi. "Niyə məni bu qədər incidirsən? Nə edirsən?"

əks halda məndən arzulayıram?"

"Mən həqiqəti istəyirəm!" Alsae qışqırdı. "Yalvarıram səndən."

"Ah." Blasi başını aşağı salıb gülümsədi. "Yalnız həqiqəti?"

"Bəli; Kardinal Blasinin məndən gizlətdiyi bütün həqiqətləri Jan-Fransuanın mənə deməsini eşitmək istəyirəm . O, mənim üçün bu təvazökar bir xahişi yerinə yetirə bilərmimi?"

Blasi onun sadə, lakin zahirən qeyri-mümkün bir xahişini düşünərək otağı axtardı , amma heç bir yataq otağı mebeli onun baxışlarını onu rədd etməyə kifayət qədər cəlb edə bilmədi.

həvəslə baxırdı. Dodağını dişlədi, çiyinlərini aşağı saldı və ağır bir ah çəkdi. "İsrar etsən, hər şeyi danışaram." Arxasını qadına çevirdi və pəncərədən baxdı, sonra davam etdi; "Həqiqəti öyrənəndə ümid edirəm ki, ürəyində məni

bağışlamaq üçün bir yer tapacaqsan və bəlkə də tamamilə açıq olmamağımın ilkin səbəbini qiymətləndirəcəksən."

Alsae onu danladı. "Həqiqəti deyirəm, Fransua."

Blasi razılaşdı. "Yaxşı, onda. Hər şey gözlənilməz bir ziyarətlə oyandıqımda, Avignondakı Şato-Rujdakı mənzilimdə, otaqlarımda başladı ." O, pəncərənin altına söykəndi və yoldan keçənlərin ardıcıl irəliləməsini izləyərək, Jakın ruhunu görmək şansını , Apokrifə çətin girişini, Müqəddəs Taxt-tac tərəfindən gizlədilən Qapı daşlarının kəşfini, Kral Filip və Papa Klementi, kapitan Born və Abbot Voniqi borc götürməyi və Qardiens Abbeyində çətin qalmasını, Qapı daşının sonda açılmasını əhatə edən papalıq planını və dəhşətli xəsarətlərini və kapitanın atı ilə Abbeydən qaçmasını etiraf etdi. Blasinin bütün ifadə etdiyi xatirələr boyunca Alsae onu kəsmədi. Sonda Blasi çevrilib dedi: "Budur, sən hər şeyi bilirsən. Hər şey, Alsae."

Alsae titrəyən barmağını yanındakı masaya tərəf göstərdi. "Oradakı köhnə qəzetlər ; sən danışdığın səhifələr bunlardır?"

Blasi masadan uzaqlaşdı və günahkarcasına başını tərpətdi və etiraf etdi: "Əksəriyyəti; "Başqaları isə küləyə qapılmışdı." O, üzünü çevirdi və diqqətini yenidən tıxacda olanlara yönəltdi. yol. Ah çəkdi. "Artıq danışılacaq bir şey yoxdur, Alsae. Xahiş edirəm, bunu əvvəllər açıqlamadığım üçün bağışla." Blasi sərt bir danlama gözləyərək çənəsini qaldırdı və sərtləşdi, lakin aralarında yalnız məzar kimi bir sükut çökdü.

Nəhayət, Alsae yenilənmiş bir qüvvə ilə uzanan sükutu dağıtdı. "Mixaylı eşidə bilmirəm ! Bəlkə də o, çöldədir — onlarla birlikdə. Fransua!"

"Narahat olmayın; o, istirahət edir," Blasi onu sakitləşdirdi, "O, mümkün qədər təhlükəsizdir."

Pəncərədən baxmağa davam edərək , baxışlarını yüngülcə çevirdi və əsasən açılmış budaqları olan qədim bir qovaq ağacına baxdı.

“Möhtəşəm”, - deyə qadın cavab verdi, səsi daha sakit və bəlkə də bir az da olsa ifadəli idi. yumor. “Fransua, o , bütün günü kiçik bir ruh kimi idi — məni sümüklərimə qədər yordu. Onda o qədər ruh var idi — eynilə atası kimi. O, bir gün hansısa şanslı xanımın qəlbini fəth edəcək...” Mən. Onun cazibəsindən huşunu itirən qadının vay halına.

Blasi boğuldu; yeni bir göz yaşı yanağından aşağı süzülüb saqqalına batdı. “Biz təhlükəsizlik”, - deyə cavab verdi, qovaq ağacının altında, qarşısında torpaq yığını olan kiçik bir taxta nişanə baxdı . O, oğlanı bir gün əvvəl dəfn etmişdi. Alsae öz etirafını bildirdi; “Səninlə bölüşəcək bir şeyim var və mən də açıq danışacağam. Sən yatarkən mən təzə çörək üçün çörəkxanaya getdim. Ac qalmağın yaxşı olardı; yeməyin daşdı. Qardaşının bizə şam yeməyinə qoşulacağını bilməkdən məmnun ola bilərsən.” Qadın gülümsədi. “Və bu dəfə o, gün batmadan əvvəl gələcəyinə söz verdi . Ay, qulaq as! O, hətta indi də gəlir. Rene!” Alsae dərindən ah çəkdi.

“Dincəlməlisən. Yemək, su və təzə yataq dəstləri gətirəcəyəm”, - deyə Blasi pəncərədən uzaqlaşarkən cavab verdi . Gözləri çarpayının kənarında uzanmış və tər içində olan Alsaya sataşdı. Zərif, yuxarı qaldırılmış qolu sanki görünməyən bir şeyə və ya birinə əl uzadırmış kimi, döşəyinin yanından uzanmışdı . Barmaqlarının ucları qara idi; tünd və qurumuş gülümsəyən dodaqları, şüşə kimi baxışları isə tavandakı bəlkə də bir qırıqdan başqa bir şeyə zillənməmişdi.

Növbəti gün Blasi köhnə qovaq ağacının altında, təzə torpaq təpələri arasında işləyərək, Alsae-nin məzarının üzərinə kürəklərlə torpaq səpdi və bir vaxtlar məşhur olan Blasi nəslindən olan sonuncu qohumunun cəsədini ördü. O, kürəyi yerə nizə ilə sancdı və ayağını sınmış köklərin üzərinə sürtdü ki, şato girişinin qarşısında həddindən artıq yüklənmiş bir arabanın dayandığını gördü . Blasi dəvət olunmamış şəxsi daha yaxşı görmək üçün gözlərini günəş işığından qorudu . Xəstə yoldan keçənlərin fonunda sürücü onu bəlkə də utanmaz bir ovçu kimi seyr edərək dayandı. Başını tamamilə parça ilə dolayan bir yer var idi, əks halda iki gözünün mövcud olacağı qaranlıq bir yarıqdan başqa. O, geniş kənarlı papaqlı bir mumiyaya bənzəyə bilərdi. Sürücü günorta günəşinin altında uzun bir palto ilə oturmuşdu. Əgər gün işığında özünü açıq şəkildə göstərməsəydi , Blasi özünün bədbin görünüşü və simasız üzü ilə onu cəsəd arabasında dayanmış Ölüm, Özü kimi qəbul edə bilərdi. Lakin zahirən qəribə olan tamaşaçı daha da irəliləyiş əlaməti göstərmədikdə, Blasi onu rədd etdi və daha ciddi və təcili narahatlıqlara diqqət yetirdi.

Kardinal ağacın dibindən köhnəlmiş sirkə ilə dolu bir şüşə götürdü və təzə təqdis olunmuş tərkibini Alsae-nin məzarının üstünə səpdi və Mayklın sadələvhcəsinə dediklərini təkrarladı.

hesab olunurdu: digər sözlər. Nəhayət, sözlərini bitirdikdən sonra Blasi əyildi. Onun planının ayağını kəsdi və duasını salamlarla başa vurdu: “Məsih yolunda Allahla birlikdə get, Alsae Blasi; Renee Blasinin sevimli həyat yoldaşı; Michael Blasinin qayğıkeş anası. Amin.” O, xaç işarəsində özünü işarələdi və sakitcə hörmətlə - və geriye dönük düşüncələrlə - baş əydi. Və asılmış anda; quş nəğməsinin yoxluğunda; yay cırtdanlarının monoton fitində; günün qaşınma və başgicəlləndirici istisində, kədərli vəziyyətinin şafəqində; və bağışlanma üçün etdiyi hər hansı bir yalvarışın kar və ölü qulaqlara əbədi olaraq düşəcəyinin narahatedici vəhyində Blasi ağladı. Diz çökdü və təpəyə yığıldı, ovucları ilə torpaq yığınlarını sıxılmış dəstələrə çevirdi, sanki kimsə tərəfi ilahi vasitələrlə, anı daha dəqiq anlamaq, Alsanı təzyiq altında saxlamağa kömək edə bilər. Onun ölümcül vəziyyəti. Orada, qovaq ağacının altında, çirkli əllər və hıçqırıqlar arasında, fəryadlar torpağı sulayırdı. Və orada, qovaq ağacının altında, Blasi, keçmişə baxış və kədərli qeyrətli qarışıqında boğularaq, böyük bir boşluq içində yaşayarkən məyusluqlarının ləzzətlərinə heyran qalırdı.

“Bon après-midi, cənab!” Gözlənilməz zəng Blasi sarsıtdı və qəfildən geri çəkildi. Düşünmək üçün. Ayağa sıçradı və heç bir şübhəsi olmayan bir cinayətkar kimi fırlandı, gözlərini silərək qarşından gələn sürücünü və onun yellənən arabasını gördü. Qərib papağını çıxardı, başındakı dəsmalı açdı və uzun paltosunu soydu. Özünü boş üz və qalın saqqalı olan orta yaşlı bir kişi kimi göstərdi. Gözlərinin altındakı nəzərə çarpan tünd dairələr onun yorğun bir səyahətçi olduğunu göstərirdi. Sürücü yavaşca yaxınlaşaraq xoş qarşılama əlini yellədi. “Hər şeyə şərh verin?”

Blasi əlini qaldıraraq ona əmr etdi: “Atını həbs et!” O, ağacın altından qaçdı və çölə tərəf qaçdı. “Daha irəli getmə!” Sürücü dərhal dayandı və atı sıx cilovlara bir neçə dəfə başı ilə etiraz etdi. Blasi ona qışqıraraq qəsri göstərdi: “Bu malikanənin ağası orduya komandanlıq edir! Dərhal get, əks halda onun əli ilə öldürüləcəksən!”

Araba sahibi özünü təqdim edərək qışqırdı: “Mən Marseldən olan tanınmış bir tacirəm. Malikanə sahibini narahat etdiyim üçün məni bağışlayın; amma, əgər belə bir şərəfə layiq olsam, onunla görüşməyi çox istərdim.” Qaşlarını qoluna sürtdü. “Cənabım, sizə söz verirəm ki, mən pis niyyətlə deyiləm - sadəcə dualarım və xoş niyyət vədi ilə, bu çətin günlərdə o, bunu çox qiymətləndirə bilər.”

Blasi arabaya yaxınlaşdı, ona diqqətlə baxdı. “Xoş niyyətini bildir.” Kişi öskürməyə başladı, sadəcə başını tərpətib işarə barmağını ona tərəf sürtdü

qovaq ağacının dibinə toxundu və xırıltılı bir cavab verdi; "Təzə qəbirlər hazırlayırsan."
O, udqundu və boğazını təmizlədi. "Bu, müqəddəs torpaqdır, elə deyilmi?"
"C'est ainsi," Blasi təsdiqlədi.

"Keşis tələfindən layiqincə xeyir - dua verildimi?"

"C'était ainsi, " deyə o, bir daha təsdiqlədi.

Kişi burnunu çəkdi və sanki özünəməxsus bir şey axtarırmış kimi ərazini diqqətlə araşdırdı. "Bəs bu ərazilərin nə qədər hissəsi müqəddəsdir?" Gözləri yenidən ağaca dikildi və ən hündür budaqlarından köklərinə qədər ona baxdı.

"Bəsdir; nə axtarırsan?"

"Əgər ağa icazə verərsə, bütün mallarım üçün sadə bir xidmət olaraq onunla barter etmək istərdim."
Blasi qəsrin girişinə bir nəzər saldı. "Məndən başqa heç kimlə danışmır. Təklifini mənə de, mən də onu dərhal çatdırım."

"Bəli. Kaş ki ... əgər ağa istəsə..." Kişi üzünü qırışdırdı və cızıqlarını qaşdı.

Saqqalını qaldıraraq xoş niyyətini necə ifadə edəcəyini düşündü. "Xahiş edirəm ona bildirin ki, bir tacir bir tacirin arabası ilə gəlib, bütün malikanəsini bir neçə mövsümə təmin edəcək qədər malla doludur ." O, çiyinin üstündən baxdı və uzun illər hiyləgərliklə məşğul olan hər hansı bir təsirli tacir kimi inventarını oxumazdan əvvəl mallarına nəzər saldı ; "Məndə təzə taxıllar, quru meyvələr, duzlu ətlər və şirniyyatlar var. Məndə lampa yağı, ətirli tozlar, balzamlar, parçalar, dəri və dərmanlar var. Məndə bol duz və hər cür müalicəvi və şəfaverici ədviyyatlar var. Məndə ütülər, çini parçalar və

" Hər hansı bir nəcib məskənə uyğun gümüş və qızıl qablar təqdim edirəm. Həmçinin, bütün Fransada ən yaxşı şərabdan ibarət bir çəlləyim var." O, çevrildi, Blasinin gözlərinə düz baxdı, başını tərpətdi və hədiyyə əlini atına və arabasına uzatdı və təntənəli şəkildə dedi:

"Və bu gözəl at və möhkəm araba da mənim mübadiləmin bir hissəsidir, əgər ağa istəsə .
Xahiş edirəm ona məlumat verin - əgər mənə sadəcə bir şey versə, bütün bunları ona verəcəyəm ." xahiş.

Hətta özünün o qədər də görünməyən vəziyyətində belə, tacir eyni dərəcədə hiyləgər bir Kardinalın diqqətini çəkəcək qədər təmiz bir görünüş nümayiş etdirdi. Blasi atın ayaqlarını, dişlərini və gözlərini araşdırdı və heyvanın günəş işığına qarşı qırmızı parıltı verən ləkəsiz tüklü, gənc və əzələli bir at olduğunu gördü . Gözlərini qıydı, içində şübhə yarandı. "Bəs bu sadə bir istək nə ola bilər ?"

Kişi arabasına mindi. Boğazını təmizlədi və dedi: "Vəba məni tutdu. Amma bütün mülküm müqabilində sadəcə xahiş edirəm ki, mənə layiqincə dəfn etmək üçün bir az müqəddəs torpaq verilsin".

Blasi qeyri-adi bir şeyi nəzərə alaraq bir neçə addım geri çəkildi və barmaqlarını qarşısında birləşdirdi.

xahiş. O, ağrı çəkən qəribin təklifini rədd etməyə çalışmazdan əvvəl qovaq məzarları ilə xəstə tacirin arasına nəzər saldı . “Artıq inanmıram...”

Kişi sözə müdaxilə etdi: “Xahiş edirəm!” O, ərazinin arxasına işarə etdi. “Mən qəsrin kənarında, arabada, orada və meşə xəttinin yaxınlığında qala bilərəm. Mənə heç bir qayğı lazım deyil.” Boynuna bir parça sürtdü və yalvarışını davam etdirdi: “Vaxtım azdır; bəlkə bir gün də çox, daha yük olmayacağam. Məni işarələmək üçün bir daş belə istəmirəm , sadəcə müqəddəs torpaqda bir torpaq sahəsi istəyirəm.”

Blasi tacirin arabasını diqqətlə yoxladı. Araba təsirli bir yük daşıyırdı və orijinal dizayndan çox dəyişdirilmiş kimi görünürdü. Hər tərəfinə çoxsaylı şaquli taxtalar bərkidilmiş, hamısında iplərin arasından və arabanın içərisində sıx şəkildə yığılmış yüksək ərzaq yığınının keçən metal bərkidicilər var idi . Arabanın təkərlərinin bu qədər ağırlığı necə daşıya bildiyini düşünərək, onların qeyri-adi enini gördü. Blasinin gözləri çəllək torbalarının arxasından ona baxan miniatür şərab çəlləyinin ən yuxarı kənarına düşdü . Dərin bir nəfəs aldı və çiyinin üstündən, qəsrin arxasından keçərək, qalın alağ otlarının üstündən və əmlak ərazisinin qaranlıq sərhədini göstərən daha uzaq meşə sırasına baxdı. Kişiyə tərəf döndü və tacirin təklifinin həqiqi olduğunu hiss edərək onun üzünə yaxşı bir işıqda baxdı. Axı, Ölüm, kişinin qəzəbli baxışlarında tamamilə yetkinləşmiş və yetkinləşmiş kimi, iddiasını irəli sürmüş kimi görünürdü . Blasi əlamətləri və işarəni bildirdi — taleyin, ölümlülüyün və bütöv bir qaranlıqlığın səhsiz bir aurası, kişinin varlığını qalar-qalar qara bir parıltı kimi zahirən lənətləyirdi.

Kardinal köhnə ağaca qayıdarkən onu irəli işarə etdi. “Arabınızı meşə xəttinə aparın.” O, kürəyini götürüb qəsrin arxa girişinə doğru addımladı və qışqırdı: “Mən cavab verənə qədər orada qal.” Sürücü arabasını təkərlərinin altında xırıltılı hündür qəhvəyi qamışlar arasından ehtiyatla sürərək alağ otlarını araladı .

Blasi qəsrə girib ocağa və mətbəxə girdi; qapını bağlamazdan əvvəl kürəyi küncə söykədi. Ayağa qalxıb boynunun arxasından axan tozlu təri ovuşdurdu, onu bürüyən qusma və öd qoxusuna məhəl qoymadı.

O, ölüm yatağındakı yeni qonağı ilə nə edəcəyini düşünürdü — qarşından gələn qış ayları üçün kifayət qədər ehtiyat təmin edəcək qədər yükü olan biri ilə. Blasi bildirdi ki, yaxınlıqdakı Reyms şəhərini bürüyən vəba ilə kişi arabasında gəzdirirdi , bəlkə də şəhərin bütün mağazalarında mövcud olandan daha çox ərzaq. Bununla belə, ağıla diqqət yetirərək və tacirin vəd etdiyi hər şeylə.

Onun ağılında şərab çəlləyi ən çox cazibədar bir iksir kimi dayanırdı və Blasi bunu belə hiss edirdi. əgər o, əzabverici xatirələrini boğmaq istəyirdisə, onun müvəqqəti varlığının əsas tərkib hissəsi idi Maykl və Alsa. Şərab yeməkdən və ya həyatın özündən daha çox, onun günahkarlığını sakitləşdirmək üçün , hətta qısa bir müddət üçün belə olsa, vicdanını sakitləşdirmək üçün kifayət idi.

O, zolaqlı pəncərəyə yaxınlaşarkən səpələnmiş zibilləri təpikləyərək inildədi. Əlini mavi və yaşıl milçəklərin arasından yellədi, çirkli ləkələrdən baxdı və tacirin yükünün ən üst hissəsini görmək üçün saplaqla örtülmüş tarlaya baxdı , indi arxa meşə xəttinin yaxınlığında yerləşirdi. Bir fiqur hərəkət etdi və Blasi artıq arabasında yüksəkdə dayanan və ətrafa baxan, görünür, bitmiş əraziləri yoxlayan adamı tapdı. Blasi tacirə pıçıldayaraq və təkəbbürlü bir şəkildə müraciət etməzdən əvvəl gülümsədi: "Ay ölən adam; onun hər şeyə qadir olduğunu hiss edə bilmirsənmi

Aldığın hər nəfəsdə? Hər yer var - etdiyimiz hər hərəkətdə artan çürümənin bir qaynağı . Ölüm ölməzdir - hamımızdan daha çox yaşayacaq həyatın məğzi." Sərxoş kimi qəhqəhə çəkdi və pəncərədən uzaqlaşdı.

Blasi üzünün tədricən sərtləşməsi altında təbəssümü yoxa çıxan kimi dağınıq döşəməyə baxdı . Çənəsini sıxaraq qaşları çatıldı, tək yaxşı gözü daş lövhələrdəki dəliyi yandırdı. Yalnız bundan sonra ətrafındakı məkana yayılan pis qoxunu hiss etdi . Və yalnız bundan sonra otağın mərkəzində yerləşən mənzərəli mənzərəni və natürmortu - böyük, kobud yonulmuş masanı və onun qrafik məzmununu gördü . Masa, çirkli kətan yığınlarının üst və yanlarına töküldüyü yaxşı istifadə edilmiş qurbangah kimi görünürdü . Qan ləkələri və digər bədən ifrazatları parçanı sərtləşdirərək qeyri-müntəzəm formalı sərt təbəqələrə çevirdi. Onların ortasında, çimmək və qızdırmanı yumaq üçün göstərdiyi səylərin sübutu olaraq qabıqlı taxta qab uzanırdı . Kənarında milçəklər oynayırdı və Blasi dodaqlarını büzərək kobud tamaşaya baxırdı .

"Xeyr!" deyərək zibilin arasından keçərək qışqırdı. "Sən heç vaxt..."

Blasi masanın kənarından tutub qaldırdı, qab yerə dəyəndə onu yan tərəfə çevirdi. Milçək buludları qalxdı və otaqda aramsız bir vızıltı çökdü. "Heç vaxt!"

O, geri sıçradı, sanki xüsusi bir şey axtarırmış kimi otağın divarlarını və tavanını təlaşla axtardı . Blasi qollarını geniş açdı və dairələr şəklində fırlanaraq bütün həyatə gülüb qışqırdı: "Mənə baxın! Mən hələ də buradayam! Heç nə etməmişiniz! Mənə toxuna bilməzsiniz! Məndən qorxursunuz! Heç vaxt..."

Blasi milçəklərə şillə vurdu, əllərini başının ətrafında yellədi və zibilin içində ayağını itirdi . Tacini yerə o qədər qüvvə ilə vurdu ki, ağılını başından aldı.

Və o, ölü kimi hərəkətsiz uzanmışdı, Mayklın səsinin xatirəsi onu valeh edirdi: "Mən"

"Mələk olacaq və qanadları olacaq... və həqiqətən, çox sürətli uçacaq ki, şeytan məni tuta bilməsin!" Blasi inildədi və gözlərini açanda əlini üzünün yanında, cırılmış barmağının üstündə bir milçək qonduğunu gördü. Bir anlıq daşların üstündə uzanıb həşəratın ayaqlarını bir-birinə sürtməsinə, həddindən artıq böyük qırmızı gözlərinin ona baxmasına baxdı. Sonra Mayklın səsi ağılında davam edərkən uçub üzünün qarşısında dövrə vurdu: "Sanki "Bu, Fransua əmi! Külək kimidir? Görürsən nə qədər sürətliyəm?" Milçək qısa müddətə Blasinin üzünə düşdü və burnunun ucundan axan yeni bir göz yaşı izinə baxdı.

Kardinal , bir vaxtlar arzulanan və fərqli olan Blasi mülkünün viranəliyində uzanan milçəklərin altında, zehninin ən dərinliklərinə, zaman və məkandan tamamilə ayrılmış bir bölgəyə - qaranlıq, ikrah və çaşqınlığın təhrif olunmuş xatirələrlə və narahatedici xəyallarla qarışaraq zahirən dəhşətli və qeyri-təbii şəkildə qaynaşan xəstə məmnuniyyət, qrotesk kinik və absurd dərəcədə uyğunsuz xatirələr və düşüncələrin qeyri-təbii uydurmalarını təzahür etdirə biləcəyi bir yerə çəkildi, bunlar tamamilə hansısa sakit qara dəlilik hovuzundan yaranıb əmələ gəlmişdir. Kəskin bir şey yox idi. çatlayan taxta və ya sınımış şüşə səsinə bənzər bir səs — hətta qırılan bir şey ifadə edə biləcək bir gurultu, döyüntü, cırılma və ya cingilti belə yox idi. Qırılmaz bir sükutdan başqa heç nə yox idi; lakin o ölümcül sakit və saf transsendensiya vəziyyətinin sükutunda Blasinin ağılı, hətta kiçik də olsa, itdi.

Kardinal gülümsəyərək yerə dik oturduqca onun siması tamamilə dəyişdi . Saçlarını yerinə yığıb otağın divarlarını axtardı, gözləri sərxoşun gözləri kimi parıldaırdı və fırlanırdı. Başını tərpədən gülümsədi. " Başa düşdüm" . Ayağa qalxdı və şalvarındakı torpağı sildi. "Həqiqətən də, edirəm " deyər cavab verdi, əllərini belinə ataraq divarlara toxunmağa davam etdi, "Onları məndən aldın, çünki məni çox dərin bir itki ilə əzablandırmaq və bütün başqaları öldüyü zaman məni bu dünyəvi bəlanın təsirindən qorumaq istəyirdin , çünki məni yaşatmaq istəyirsən ki, sənə əbədi olaraq bəsləyəcəyən uzun bir kədər həyatı verim". Divarları əsəbi bir yellə uzaqlaşdırdı və özünü topladı. " Məndən uzaqlaş – Ey Ölüm və Dəhşətli Ümitsizlik – əgər bir sehr üçün olsa belə, məni əsl qonağım gözləyir . " O

Paltarını düzəltdi, tamaşaçı gözləyən hər hansı bir zadəgan və hörmətli şəxs kimi özünü səliqəyə saldı və incə bir təbəssümlə, yüksək qaşlarla və qaldırılmış çənə ilə şatodan çıxdı.

Blasi hündür ala q otlarının arasından keçib onların arasında dayandı, taciri səslədi və ona yaxınlaşmağı işarə etdi. "Özünüzü və arabanızı qəsrin arxa girişinə aparın! Ağa təklifinizi qəbul edir - şərab və azuqəni otaq, yemək və layiqli dəfn müqabilində!"

Tacir başını yellədi. "Yaxşısı budur ki, burada qalım, yoxsa ağa evinə vəba göndərməsin!" Blasi onun arabadan düşüb qamış tarlasında yoxa çıxdığını izlədi, yalnız səsi onun harada olduğunu göstərirdi və davam etdi: "Əgər ağa istəsə, əsgərləri arabanı boşaldarkən mən də bu ağacların altında qala bilərəm!"

"O, bunu istəmir", - deyərək Blasi qışqırdı və onu qarşılayan əli ilə yellədi və əlavə etdi: "Nə qalmış iz, nə də dərhal Ölüm Əli onu narahat etmir. evin ağası, Accueilleir, müsyö Labatut!"

Fısıldayan cırcıramalardan başqa, tacir Blasidən soruşmazdan əvvəl sahəyə qısa bir sükut çökdü: "O da ölür?"

"O deyil. İndi özünü və arabanı gətir, yalnız bundan sonra o, sənə xahişini yerinə yetirəcək." Araq otlarının üzərindən Blasi kişinin arabasına minib onu özünə tərəf sürdüyunü gördü. "Ağanın evində bir keşiş varmı?"

"O, sehr üçün edir və sənə ehtiyaclarını ödəyəcək." Blasi arxa girişə qayıdarkən ona şatoya tərəf işarə etdi.

"Sən həmin keşişsən?"

Blasi çiyinin üstündən, heç bir addım atmadan səsləndi. "Bildiyiniz kimi, mən am. Müqəddəslik mərasimi, bağışlanma mərasimi və son ayınlar bu günlərdə mənim əsas məşğuliyyətim kimi görünür. Gəl! Boş otağım və şərab susuzluğum var.

Tacir arabasını girişin yanında saxladı və iki kişi boşaltmağa başladılar, içindəkiləri malikanənin mətbəx sahəsinə yığdılar. Demək olar ki, bütün ərzaqları evə daşdıqdan sonra tacir çiyindən bir kisə taxıl götürdü və onu içəriyə və Blasinin də yığıldığı oxşar kisənin üstünə qoydu. Tacir aşmış masaya söykənərək ağır bir nəfəs alaraq mızıldandı və şikayətləndi: "Mən öz arabamı boşaltmağımın mübadilənin bir hissəsi olduğunu düşünmədim." Evin dərinliyinə və yuxarı mərtəbəyə aparan daxili girişləri nəzərdən keçirdi. Ah çəkdi, alnından tərini sildi və Blasidən soruşdu: "Ağanın adamları haradadır? Bu absurddur; yatırlar? Mən bu ərzaqları diri saxlamaq üçün daşıyarkən ölürəm." Başını yellədi və qaşqabağını çəkdi. "Bəs buraya nə gedir? Qoxuya – tullantıya – ağa necə icazə verir..."

Tacir milçəklə örtülmüş, çirkli kətanları gözdən keçirdi və Blasiyə tərəf dönərək onu diqqətlə araşdırdı. "Ölüm burada idi. Şatoda sağ qalan tək sənə, elə deyilmi?"

Blasi ona yaxınlaşdı, masaya söykəndi və başını yellədi. O, tacirə düz baxıb gülümsədi. "Ölüm buranı tərk etdi. Əslində isə əsgər yoxdur; amma usta buradadır.

"Nə öskürək, nə də asqırmaq eşidirəm - həyat əlaməti yoxdur, yalnız bu zəhlətökən milçəklərdən başqa", - deyərək o, təkzib etdi.

dodaqlarını büzərək qarşısındakı əlini yellədi. "Sən o ustadsan?"

Blasi qəhqəhə çəkdi. "Mən də özüm kimi bu qədər diqqət çəkən və xəyalpərəst olduğuma təəccüblənirəm." O, ciddi şübhə ilə səhnələşdirilmiş şəkildə otağa baxdı və tacirə pıçıldadı: "Ağa indi də bizi dinləyir."

Kişi gözlərini qıydı və otağı axtardı və səsinin eşidilməsinə imkan verəcək qədər ucadan danışdı: "İllərim boyu padşahların və onların yoldaşlarının arasında açıq gəzmişəm."

"Vassallar." Əllərini belinə qoyub divarlara tərəf döndü; "Mən şərq idxalının baş brokeri Jan-Batist Labatutam." Özünü təqdim edənə cavab vermədikdə, Blasidən pıçıltı ilə soruşdu:

"Əgər ağa dediyiniz qədər məşhurdursa, onda onun tanıdığım bir adı ola bilərmi?" Daha da yaxınlaşdı. "Onun titulu?"

Blasi kişinin çiyinə toxundu. "Ah, hamı onu tanıyır. Və tezliklə tamaşaçılarınız onunla olacaq. Bütün yoldaşları kimi, mən də şübhələnirəm ki, o, sizinkini səmimi səbirsizliklə gözləyir. İndi isə şərab üçün..." Kişi hərəkətə gəldi və onlar qaladan çıxdılar.

Kardinal arabanın ətrafında fırlandı və tacir ona yaxınlaşanda şərab çəlləyindəki zəif nişana baxdı. "Niyə onun titulu bu qədər gizli olmalıdır ki, mənə pıçıldaya da bilməzsən?"

Blasi çiyinlərini çəkdi. "Bu sirr deyil. Ustad bir çox ada cavab verir, amma əsl adı "Ölüm." Diqqətini yenidən çəlləyə çevirdi və əlavə etdi: "O qədər də adi, lakin nəcib bir ad - nə düşünürsən?"

Tacirin rəngi soldu və geri çəkildi. "Düşünürəm ki, keşiş mənim vəziyyətimi nəzərə alaraq sözlərini çox pis zövqlə seçir."

"Yəni sən pis niyyətin yoxdur", Blasi ağacın altındakı iki məzara işarə edərək cavab verdi.

"Onlara hörmətsizlik etməyi nəzərdə tutmadığım kimi. Mən yalnız şahidi olmamaq mümkün olmayan şeyləri görürəm. Həqiqətən də, o ağacın altında heç nə görmək istəmirəm; amma mən məzarları görürəm. Qardaşlarımla Kresi əvəzinə Betaniyada cəsarətlə yığıldığını və sonra onların ölümlərdən dirildiyini kəşf etmələrini bilməkdən başqa bir şey istəmirəm; amma mən onların üzlerini yalnız yuxularımda görürəm. Reymsin yollarında heç nəyin getməsinə istəmirəm; lakin, şəhər ölümə məşğuldur - sən də daxil olmaqla, və mən indi başqasını dəfn etməliyəm. Yorğun ayaqlarımı dincəltmək və bir az şərab içmək istərdim; amma budur, günün qızmar istisində, şərab çəlləyi hələ də arabadadır və çox nifrət etdiyim ağanı - Ölümü - qəbul edirik. Blasi nəfəsini kəsdi və arabaya mindi.

Labatut onun ardınca gəlib soruşdu: "Qardaşların ağacın altındadırlar?"

"Xeyr. Ölüm ağacın altındadır — hər yerdədir. Ağa həтта məni də öz üzərinə götürüb — mən də ölmüşəm." Blasi inildədi, çəlləyi yavaşca yan tərəfə əyərək göstəriş verdi

tacir çəlləyi ehtiyatla hərəkət etdirmək barədə danışdı; "İndi onunla mülayim davranmalıyıq ki, bizdən uzaqlaşmasın." Birdən at silkələnib arabani tərpətdi və tacirin çəlləyə yıxılmasına səbəb oldu. Blasi onun üstündən sıçrayaraq yerə çırpılmasının qarşısını alarkən konteyner arabanın arxasına doğru yuvarlandı. Şərab içəridə qalana qədər çəlləyi yerində saxladı . "Yavaşca dedim! Sən inək kimi addımlayırsan!" Başını çəlləyin üstünə qoymazdan əvvəl tacirin acınacaqlı üzünə baxdı . Sonra dərin bir nəfəs aldı. "Bəlkə də bir anlıq başımı itirmişəm. Bağışla, Jan-Batist. Bu, sadəcə mənim narahatlıq; qeyd etdiyiniz kimi, bu şərab xüsusi bir şeydir. Tacir gözlərinin təri sildi və arabanın arxasına doğru sürünərək dedi: "Bu, bütün Fransada ən yaxşı şərabdır". O, Blasinin yanında dayandı, gülümsədi və pıçıldadı: "Mən də bir şeyin şahidi oluram - ölən bir keşiş öz xüsusi şərabına dəhşətli bir susuzluq çəkir . Onu razı sala bilərikmi?"

Blasi başını tərpətdi.

İki kişi çəlləklə işləyir, yükü boşaltmaq üçün arabaya bir cüt taxta yerləşdirildilər.

Labatut lövhələrdən birinin səsinə düzəldib öskürəyini boğdu. "Bilirsən ki, vəba məni vurub, amma məndən uzaq durmursan. Deyəsən, Rəbb sənə xeyir-dua verib, elə deyilmi?"

Blasi hərəkətsiz dayandı. Saqqalını qaşdı və başını tərpətməzdən əvvəl barmağını qısaca yoxlayaraq düşündü. "Görünür, belədir. Və bir an əvvəl şahidi olduğum kimi, kiçik bir mələk "Əlimin üstünə endi və hər şeyi danışdı." O, arabanın arxasına söykəndi və barmağındakı cizma-qara ilə qaşındı. "Sonra mənə aydın oldu ki, çətin sualların çətin cavabları yox, sadə cavabları olur. Onlar yalnız çətin görüdükləri üçün çətin görünürlər. cavabdan gözlədiyimizin bir hissəsi deyil. Beləliklə, gözləntilərimiz çox vaxt suallarımıza etibarlı cavablar kimi nəyi qəbul edəcəyimizi diktə edir. Məni başa düşürsünüzmü? — Yox, yox, — deyə tacir etiraf etdi. — Sadəcə sadə bir sual verdim. Niyə ətrafdakılar kimi ölmürsən?"

Blasi arabadan uzaqlaşdı və əllərini təqdimat əlaməti olaraq açaraq güldü. "Gördün? Hətta keçmişə görə bilmədiyini üçün sualının cavabını belə görə bilmirsən." nə gözləyirsən.

Labatut qaşqabağını saldı. "Görürəm ki, ya dairələr çəkərək danışmağa çalışırsan, ya da mənə cavab vermək istəmirsən , ya da səndə nəşə var."

"Ah!" Blasi barmağını havaya qaldıraraq qışqırdı. "Sən öz sualına cavab verməkdən imtina etsən də, öz sualına cavab verdin ."

Tacir hırıldadı və arabaya söykəndi. "Bəs onda həqiqətin nəyi var? Mənə cavab verməkdən imtina etməyin?"

"Xeyr, sonuncu hissə həqiqətdir - mənimlə bağlı bir problem var." Blasi dodaqlarını büzdü və davam etməzdən əvvəl qaşqabağını çəkdi. "Məndən niyə hamı kimi ölmədiyimi soruşanda, ölə biləcəyimi gözləyirdin. Görürsən ki, mənim sağ olduğumu görə bilmirsən? Dediym kimi, artıq öldüyüm üçün ölmürəm." Güldü. "Bu
Ölülər ölə bilməz — ikinci ölüm yoxdur.

Labatut arabadan qalxdı. "Zarafat etmirsən. Həqiqətən dediklərinə inanırsan, elə deyilmi?"

"Gördün? Axı cavab çətin deyildi — sadəcə gözlədiyindən fərqli idi ." Blasi başını tərpətdi və göz vurdu.

Tacir Blasini qovdu və narahat alnına tər tökdü: "Gün qısadır. Mən zəifləyirəm və sənin açıq-aydın suya ehtiyacın var. Bir stəkan şərab daşılmalı və layiqli bir dəfn mərasimi təşkil etməliyik. Yaxşı?"

İki kişi diqqətlə çəlləyi mətbəxə aparıb otağın ən iç küncünə dik qoymağı bacardılar. Tacir ağır-ağır nəfəs alaraq çəlləyə əyildi.

Blasi divara söykəndi və nəfəsini dərməyə başladı. "Saray zadəganlarına ehtiyacınız olanda haradadırlar?"

Tacir ona baxdı: "Hansı skeyperlər?"

Blasi başını yellədi və çiyinini ovuşdurdu. "Skvayr olsun, olmasın, biz onu köçürdük — bizə lazımdır."
"Biz? Sənə lazımdır."

Blasi divardan uzaqlaşdı, əyildi, şalvarını qaldırdı və dizinin yanındakı şərab çəlləyindən bir qəlpə çıxarmağa başladı. Danışarkən yaranı deşdi. "Xeyr, dostum; ölümün ən ağırılı hissəsi onun son saatıdır və vaxtı çatanda bu şərab üçün yalvaracaqsan."

Tacir qalın, çuxurlu və dərin rəngi solan dərili açıq ayağı müayinə edərkən üzünü qırışdırdı və özünü düzəltdi .

Blasi dizindən qəlpəni çıxardı, baş barmağını yaladı və bir damla qanı sildi.

O, ayağa qalxdı və tacirin ikrah ifadəsini gördü. "Bu, sadəcə bir qəlpə idi - mən yaşayacağam." Blasi gülümsədi.

Tacir cavab verdi: "Həqiqətən də, çoxlarından daha çoxunu edəcəksən".

Blasinin təbəssümü yox oldu. "Nə demək istəyirsən?"

"Demək istəyirəm ki, sən ya bizdən daha çox yaşadığın üçün ya xeyir-dua almış, ya da lənətlənmiş kimi görünürsən. " tacir ayağını göstərdi. "Sən mənə başqa hər hansı bir kişini öldürə biləcək yanıqları göstəyirsən."

"Və budur, mənimlə birlikdəsən - yanındakı vəba ilə - və səni ölümündən daha çox bir qəlpə narahat edir ."

Tacir üzündə şübhə ilə başını tərpətdi . "Görünür, sənin üçün ölümədən daha çox şey var. Sən kimsən?"

Blasi gülümsədi və qaşlarını qaldırdı, sirli göründü. "Bəlkə də mənə bir mələk xeyir-dua verib?" Tacirin çiyinə vurmada əvvəl onu sakitləşdirdi.

onu pilləkənlərlə yuxarı qaldıraraq müşayiət edir. "Hamımız üçün nəyin ən yaxşı olduğunu yalnız Tanrı bilir. İndi səni orada yerləşdirəcəyəm. Rahat olacaqsan. Aşağı mərtəbədəki vəziyyətdən fərqli olaraq, "Yuxarı mərtəbədəki yataq otağı səliqəli və təmizdir." O, qəhqəhə çəkdi. "Ümumiyyətlə, bu yer cənnət və cəhənnəmə bənzəyə bilər, hamısı bir evə yığılmışdır." Tacir pilləkənlərdə dayanıb ona baxmağa çalışdı, amma Blasi yuxarı itələdi. "Narahat olmamaq üçün. Razılaşdığımız kimi, mən sizə qayğı göstərəcəyəm və dəfn mərasiminizin hər hansı bir layiqli Tanrı adamının dəfni kimi layiqincə keçirilməsinə nəzarət edəcəyəm. İndilik dincəlməlisiniz. Və bu gecə yaxşı şərab və qonaqlıqla əylənəcəyik."

Blasi ölüm ayağında olan qonağına yerləşərək, Alsae-nin yuxarı mərtəbədəki yataq otağının qonaqpərvərliyini ona aşıladi. Beləliklə, tacir arabani tövlənin yanında saxlayıb yeni əldə etdiyi atına baxarkən yatdı. Heyvanı yedizdirib suladı, sonra onu bir vaxtlar ram edilməmiş qara atın saxlandığı son tövləyə yerləşdirdi, atı isə qaçdı. Bir neçə saat keçdi və fənər işığı və ulduzlar altında qəsrə qayıtdı. Yağ lampalarını yandırdı, çəlləyi vurdu və istirahət edən qonağını iki qədəh və taxta qabda kifayət qədər şərabla oyatdı ki, hətta bir cüt atı belə sərxoş vəziyyətə salsın.

Blasi lavabo və şərab qədəhlərini yataq masanın üstünə qoydu. "Günortadan çox vaxt yatmışan. Özünüzü necə hiss edirsiniz?"

Kişi çarpayının kənarında oturdu. "Sanki tapdalanmış kimi"

"İblis özüdür," deyərək inildədi. Üzündən tər damcıları süzülürdü. "Yuxuda gördüm ki, biz..." Qəbrimi qazırdıq. Amma torpağı itirdik. Torpağımı axtarırdım. Tanrım." Blasi onun hələ də axtarırmış kimi otağı gəzib dolaşdığını izlədi. Sonra lavabo və qədəhləri gördü. "Şərabı vurdun?"

"Bəli. Edək?" Blasi ev sahibi rolunu oynadı, hər iki boş qədəhi götürüb qonağına birini uzatdı.

"Bəlkə də bir anda," kişi boğazını ovuşdurdu və üzünü sanki ağrıdan büzüşərək ağır-ağır udqundu. Blasi hər iki qədəhi qabın yanına qaytarıb pəncərəyə yaxınlaşdı. Əllərini arxasınca çarpazlayıb ön yola baxdı. Uzaqdan bir neçə məşəl, bəlkə də Reymsdən kütləvi köçün davam etdiyini göstərən tənbel alov kabusları sütunu kimi qaranlıqda yavaş-yavaş irəliləyərək bir sırada hərəkət edirdi.

"Adının Labatut olduğunu dedin?" Blasi soruşdu.

Kişi öskürdü və boğazını təmizlədi. "Jean Labatut."

— Deyəsən, yadımdadır. — Blasi dönüb tacirin çəkmələrinə baxdı. — Dediniz ki, Marseldəsiniz?

"Marsel, bəli."

"De görüm, bu şərabı haradan əldə etdin?" Blasi başını tərpədən qaba işarə etdi.

"

Mən Avinyondanam, amma əslən Marseldənəm. Vəba ilk dəfə gələndə Marseldən ayrıldım.

"Aha!" Blasi barmaqlarını şaqqılatdı. "Sən Jan-Batist Labatusan; dəmirçi dükəninin qarşısında, Kuriya qəbiristanlığına aparən küçədə yerləşən Avinyon taciri, elə deyilmi?"

"Mən... Bəli. Necə oldu..."

Blasi gülümsəyərək, saqqalını ovuşduraraq çarpayığı yaxınlaşdı, bəlkə də bir sirri açmış kimi. "Və sizin sadıq araba kuryerləri donanmanız Marsel limanına müntəzəm səfərlər edirdi və orada gizlicə Genuya ticarət gəmiləri ilə şərab çəlləkləri ilə ticarət edirdi. Kaffadan gələn və Genuyaya gedən idxalla mübadilə.

"Əvvəllər görüşmüşük?" tacir soruşdu.

"Amma, sadəcə şərab deyil, unutmayın." Blasi onun sualını qulaqardına vurdu və işarə barmağını yellədi: "Ən yaxşı meyvələrdən səmavi mayalanma — bu çəlləklər birbaşa Müqəddəslərinin təvazökar məskəninin Böyük Zirzəmisindən — Avinyondakı Papa Sarayından gəlirdi." Blasi qəhqəhə çəkdi.

"Bunu haradan bilirsən?" Tacir özünü çarpayıda tərپətədi və zahirən artan narahatlığını ifadə etdi.

Amma kardinal nitqini evə apararaq davam etdi: "Görəsən necə oldu ki, genuyalılar gəmiləri müqayisə edərkən bir çox uyğunsuzluğu heç vaxt görmədilər"

"Yazılar boşaltdıqları şeylərə aiddir. Həmçinin saray inventar katiblərinin bu qədər itkin şərab çəlləklərini necə görmədiklərini də düşünürəm." Blasi məmnun bir təbəssüm etdi.

"Əlbəttə ki, nə gəmilərin mallarının bir hissəsi, nə də papa çəlləklərinin bir hissəsi əvvəlcə inventar kimi qeydə alınmamış olsun."

"Sən keşiş deyilsən. Sən kimsən?" Tacir ona baxdı.

"Mən əslində kardinalam."

"Və mən uçan atam," deyə kişi tüpürdü.

Blasi güldü. "Çubuqun üstündəki bir izi tərپətməzdən əvvəl tanıdım - həmişə şərab çəlləklərinin kənarlarına yonub kuryerlərinizin götürməsi üçün ayırdığım eyni iz. Yalnız mövsümün ən yaxşı çəlləklərini işarələdim." Başını tərپətədi. "Görünür, bir müddət sınaqdan keçirilmiş tərپədaşlar idik. "Bu, ikimiz üçün də sərfəli bir mübadilə idi, elə deyilmi?" Bəlkə də bu, uzun illərdən sonra nəhayət üz-üzə görüşdüyümüz bir nemətdir, amma belə ağır şəraitdə təəssüf doğurur."

"Zati-aliləri? Kardinal Jan-Fransua Blazi?" Kişi inanmazlıqla soruşdu.

Blasi əllərini qaldırdı, ovuclarını açdı. "Mən oyam — sadıq və keçmiş şərab təchizatçınız, yenə də xidmətinizdəyəm."

Tacir xısın-xısın güldü. "Deməli, etiraflarımın bir hissəsini bilirsən."

"Hətta mən bunu deməmişdən əvvəl belə." O, başını yellədi. " Və mən tez-tez düşünürdüm ki, bu Kardinal mənim ona satdığım idxallarla nə edib."

Blasi yaxınlıqdakı vazadan uzun saplı kağız gül çıxardı və qaşlarını çataraq ona cavab verdi: "Bildiyiniz kimi, Kardinallar Kolleci fərqli düşüncəli bir qurumdur. Bəzən başqalarının sadıq dəstəyini - hədiyyələr və sair - təmin etmək lazımdır. Bir olmaq "Tacir, düşünürəm ki, nə demək istədiyimi başa düşə bilərsiniz", Blasi çiçəyi çevirdi və gülümsədi, və ona göz vurdu.

Tacir xısın-xısın güldü. "Sənin bu işdəki payına görə məndən yaxşı deyilsən."

"Və mən heç vaxt bu qədər iddia etməmişəm. Lakin o günlər artıq ölmüş və əməllərimiz çoxdan qeydsiz-şartsiz basdırılıb. Və hətta bu gün də nə şanlı Müqəddəs Taxt-tac, nə də zadəgan Genuya zadəganları hesaba alınmayan heç nə görmülər - hər ikisi həddindən artıq çoxluğa öyrəşiblər."

"Hər şeydən." Kardinal zəif bir şəkildə gülümsədi, barmaqları ilə çiçəyin kağız ləçəklərinə baxdı. "Bütün böyük hakimiyyətlərin kürsülərinin laqeyd korluğu bu qədərdir, elə deyilmi?"

Blasi cırıq çiçəklərin qoxusunu hiss etdi və ləçəklərindən toz üfördü. "Amma görünür, oxşar bir bədbəxtlik ikimizi də vurdu. Artıq mənim topladığım varlı tacir deyilsən ; mən artıq xatırladığım ağıllı Kardinal deyiləm." Çiçəyi yerə atdı və əllərini arxasınca çarpazladı. Dabanlarında yelləndi. "Ah, amma qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirdiyin Genuya idxal etdiyiniz malların Əlahəzrət Sarayında olmasında bir əyləncə tapa bilərsiniz - yumurta bişirmək üçün olduqca qəribə bir üçayaqlı cihaz . İçində üzərində mavi əjdahalar çəkilmiş iki yağ lampası var idi."

"Mən belə bir cihazı xatırlayıram - Əlahəzrətləri tərəfindən vətiz edilmiş Yumurta Pəncərəsi - Marselə son səfərimdə üçü. Çaparım onları müstəsna dəyərli olsun deyə yığdı - ticarətdə onları qəbul etməsinin yeganə səbəbi bu idi. Tacir yastıqları baş taxtaya yığdı və dik dayandı. "Deməli, bu, Krala hədiyyə idi ?"

Blasi yan masaya yaxınlaşdı.

"Düzünü desəm, daha çox, mübadilənin bir hissəsi."

"Nə üçün?"

Blasi güldü. "Əgər bilməlisənsə: Ordu təmin etmək üçün."

"Ordu?" Kişi ona tənqidi baxışlarla baxdı. "Mən isə alovlanan qırmızı atam. Amma hər şeyi de."

"Bütün bunları sənə danışsaydım, mənə inanmazdın." Blasi hər iki qədəhi lavaboya batırdı. "Bəlkə indi şərəbdən içə bilərik?"

O, tacirə qonaqpərvərliyini bildirdi, tacir fincanı götürüb dedi: "Bəli, bəlkə qızdırmanı qovmaq olar — əgər Tanrı icazə versə, hətta Ölümün özünü də". O, Blasi üçün bir badə qaldırdı və fincanın yarısını içdi.

"Ah!" Tacir mızıldandı, şərab saqqalından axırdı. Blasi öz qədəhinin iyini hiss etdi və ondan bir qurtum aldı. "Acıdır," Blasi dodaqlarını şapalaqlayaraq şikayətləndi. "Şərab nə qədər vaxtdır günün istisinə açıq qalıb?"

"Bəs Avignon. Avignona vəbanın gəlişi xəbərini eşidəndən sonra tələsdim." Arabanı yükləmək üçün. Çəlləyi örtməyi unutmuşam. Kişi dodaqlarını qoluna sürtdü. "Günəş onu öldürdü", Blasi yekunlaşdırdı.

Tacir qədəhinin qalan hissəsini boğdu, masaya tərəf əyildi və fincanını doldurdu. "Yaxşı, ölənlər dadmaq üçün içməzlər", - deyə yastıqlara söykənib Kardinalı yenidən qızardarkən bildirdi .

Blasi qədəhi qaldırdı, şərabın sonuncu hissəsini sərt bir üzlə uda-uda inildədi. "Ölülər də elə deyil ", - deyə o, inildədi. O da qədəhi doldurmaq üçün qaba batırdı.

"Sən, doğrudan da, özünü ölmək üçün yığışdırmırsan, elə deyilmi?" Tacir gülümsəyərək ondan soruşdu. Başını qaldıranda olduqca sərt bir baxış gördü - olduqca səmimi bir ifadə. Onun təbəssümü əridi və o anda bəlkə də Labatut, indi onun üstündə dayanan keşişin içinə səpilmiş dəlilik toxumu görmüş ola bilərdi. Tacir baxışlarını çəkib qara pəncərəyə baxdı. Sonra qaşlarını qaldıraraq mızıldandı: "Yaxşı, ümid edirəm ki, sonda sizin kimi öləcəyəm; etiraf edirəm". Keşişin sözünə qarşı tost dedi və başqa bir fincan içdi. Sonra qədəhi şərab qabına batırdı . Ah çəkdi. "Vəziyyətim pisləşir". Tərini sildi və yastıqlara dərin bir şəkildə sarıldı , qədəhi iki əli ilə və bəlkə də, hansısa yatmazdan əvvəl nağıl gözləyən həvəsli bir uşaq kimi təbəssümlə sığalladı. "Beləliklə, mənə təmin etdiyiniz bu ordu və ona nəyə inanmayacağımı danış. Bir də ayağındakı yaralar haqqında, əgər belə mehriban olsaydın."

Blasi dönüb otaqda gəzişdi, çarpayının ayaq taxtından keçib kağız çiçəyi yerə basdı. Buna baxmayaraq, gözləri döşəmədən keçərək keçmişinə baxırdı. "Başa düşdüm ki, İndi bunun əhəmiyyəti yoxdur. "Bu, ölü bir insanın ölən bir insana etiraf edə bilməyəcəyi qədər müqəddəs bir sirr deyil ." Dərin düşüncələrə dalaraq bir az daha addımladı.

Tacir təkidlə dedi: "Yaxşı, onda davam et! Yoxsa bu ölən tacir ölən Kardinal etiraf etməzdən əvvəl özünü ölü tapar!" Blasi ətrafa fırlandı. Onlar bir-birlərinə baxıb gülüşdülər.

"Əla," Blasi dedi, "Hər şey ilk dəfə Avinyonda - Şato-Rujda başladı, orada mən çox heyratəmiz bir tamaşaya baxdım." Blasi qədəhi ilə otaqda gəzişdi, tacirə diqqətlə baxdı və ölən qardaşının xəyaləti ilə yaxın söhbətini - kardinal yoldaşlarını öldürmək istəməməsini danışdı.

Müqəddəs Taxt-tacdan inanılmaz sirləri - onun Cəhənnəmə aparan qapıların işini təsvir edən ciddi şəkildə qorunan səhifələri oğurlamaq üçün etdiyi ağıllı hiyləni - ustalığının sirlərini çıxarmaq

şübhəsiz bir Papaya qarşı sui-qəsd təşkil etmək və ona birinin himayəsini qazandırmaq Kinqin ordusu — onun istehkamlı bir abbatlığı misli görünməmiş şəkildə mühasirəyə alması və az itki verməsi — bütün İngiltərə ordularını məhv etməli olan azad cinləri və kobud və qınaq obyektinə olan bir kapitanın ehtiyatsızlığı sayəsində planlarının sonunda alt-üst olması.

Bəzən tacir danışmaq üçün yerindən tərpənirdi, amma Blasi diqqətini Kardinallar Kollecinin iclasında tez-tez üstünlük təşkil edən möhtəşəm natiq kimi xidmət etdiyi kimi, eyni alovlu nitqlə cəlb edirdi. Bütün bunlar zamanı Blasi hər iki fincanını doldurdu, ta ki onlar qabdakı bütün şərabı içənə qədər.

Labatut indi artan narahatlığının mənşəyini düşündü və günahkarı tapdı. Kiçik görünsə də, ona aydın olsa da, Kardinalın baxışlarından yeni və qeyri-təbii bir parıltı - əvvəlcə fərqi nə varmadığı qəribə bir parıltı gəlirdi . Deyəsən, Blasi ona iki fərqli istiqamətdən baxırdı, yaxşı bir gözü çiyinin üstündən, pis bir gözü isə tamamilə ruhuna dikilmişdi. Ağ gözün onun içinə və hər yerə baxdığını hiss etdi.

Blasi boş qabla otaqdan qısa müddətə çıxdı və şərabla dolu bəzəkli üç ayaqlı bir sürəhi ilə geri qayıtdı. Onu masanın kənarına qoyanda belə, tacir tələsik geri çəkildi və ehtiyatla ondan uzaqlaşdı. Blasi xəstənin fincanını doldurmaq və yoxlamaq vəzifəsi ilə xüsusilə məşğul olduğundan və şərabın dəqiq ölçülmüş dərman dozası olduğunu düşünmək üçün diqqət yetirmədiyini iddia etdi. "Bir az daha çox içmək, indi daha çox aşkar olan zəifliyinizi azaltmalıdır ", Blasi təcrübəli həkim kimi inamla iddia etdi. O, dolu qədəhi və yataq xəstəsinə təbəssümlə uzatdı. Lakin tacir yalnız ona baxdı. "Fiskanı götür", Blasi israr etdi, "Ondan iç . Dərdini boğ." Lakin tacirin gözləri sanki tələsik qaçış axtarırmış kimi otaqda gəzirdi . Şamdan işığın zəif işığında Blasi kişinin alnından tər damlalarının süzüldüyünü gördü. "Xəstəliyiniz sizi qızdırma ilə müşayiət edir."

"Özünü toparla və sözümə qulaq as. Bir fincan su saxlamağa kifayət edəcək qədər canın varkən içməyini təkid edirəm." Blasi çarpayının üstünə daha da əyildi. "Götür!" deyərək hürüşdü, qonağın dizindəki şişkin sidik dairəsini hiss etməkdən imtina etdi .

Tacir əlindəki qədəhi vurub yerə çırparkən şərab püskürdü. "Uzaq dur, mən sənə kimilərlə artıq içməyəm!"

"İstədiyim kimi", Blasi sakitcə cavab verdi, özünü düzəldib paltarındaki şərab damlalarını sildi . Üzünü çevirdi və diqqətini öz fincanını doldurmağa yönəltdi.

"Təəssüf ki, özüm kimilərlə birlikdə içməyə davam etməliyəm; və tezliklə, pis vəziyyətinizin artan ağrıları səndən də eyni şeyi etməyini istəyəcək." Tam bir şəkildə

Blasi özünə təyin olunmuş vəzifəsinə qayıdıb pəncərənin yanında dayandı və kişiyyə sakitləşməsi üçün kifayət qədər yer verdi. Blasi fincanını içdi, vaxtını zahirən hörmətsiz danışıqla, qeyri-adi introspeksiya və pis peyğəmbərliklə keçirdi, xüsusən də Kollec Kardinalına yaraşmayan, hətta ən az sadıq insanlara belə yaraşmayan bir şəkildə .

Blasi üzü pəncərəə şüşəsinə söykənərək sadəcə bir pıçıltı ilə davam etdi, gecənin mürəkkəbindən diqqətlə baxır və vəbaya yoluxmuş yoldan keçənlərin davamlı axınına baxırmış kimi davranırdı; "Onlara baxın, tamamilə cəsədlər sütunu kimi gəzirlər. Onlar artıq ölüblər - hamısı . Ümitsiz vəziyyətlərində necə mübarizə apardıqlarını görün; yalnız xoş xatirələr və davamlı xəyallarla idarə olunurlar." O, dərin bir ah çəkdi, xatirələrindən zövq aldıqdan sonra uzaqgörənlik və geriyyə baxışla birləşən olduqca qeyri-adi bir əlaqə təqdim etdi ; "İlk işıqda yol kənarında xəyal quranların daha çoxunu görəcəyik ; doymuş təbəssümlərlə, çılpaq özləri ilə və gözlərində milçəklərlə. Əgər özləri haqqında həqiqəti bilsəydilər, onda həyatdan bezib sakitcə yığılardılar. Baxın

Onları gəzdirir, sanki yaşamış kimi davranırlar. Yalnız ölümdə onlar bütün vəziyyətlərini anlayacaqlar ; ölümün dizaynının əsas hissəsinə toxunduğu bir dünyada yaşamağa çalışdıqları üçün axmaq olduqlarını . Nəticədə, dünyəvi mənalı heç bir şey müqəddəs qalmayacaq. Əgər hər şey milçəklər üçün itirilərsə, ümidlərin və xəyalların arxasında daha böyük nə ola bilər ?"

— Sənin keşiş olduğuna inanmıram, — tacir mızıldandı. — Sən kimsən?

"Mən kiməm?" Blasi gülümsədi. "Əgər sənə necə baş verdiyini danışsam, onda mənim kim olduğumu biləcəksən. Hər şey çox sadə başladı." Bir az sükutdan sonra boğazını təmizlədi və danışdı: "Mən uşaq olanda, hündür budaqları ildırım çaxması nəticəsində alovlandı da, böyük bir ağacın yanına dırmaşan canlı qarışqa dəstəsi gördüm . Sütun ağaca qalxdıqca qarışqalar yanıb yerə yığıldılar. Mən onları qabıqdan təmizlədim, daha çoxu eyni istiqamətdə getdi. Onların yoluna tüpürdüm, amma onlar tüpürçəyin ətrafında dövrə vurub yuxarı doğru yürüşlərinə davam etdilər. Hətta bəzilərini qırdım, ümid etdim ki, digərləri dərhal təhlükəni hiss edəcək və dönəcəklər, lakin onlar yenə də ölümlərin ətrafında sürünərək oda dırmaşmağa davam etdilər." Blasi başını yellədi və güldü. "O qarışqaları alovdan xilas etmək üçün uşaqcasına və olduqca axmaq bir missiyamda yığılan bir budaq ayağımı sındırdı və az qala canımı alacaqdı. Bu an ən yaxşısını təsirləndirdi.

"Mənim ruhumun dərinliyinə, hətta taleyimin gedişatını dəyişdirmək üçün - cəngavərdən gələcəyə, yepiskop kimi mənə." Barmaqlarını çırtladı. "Qarışqa hadisəsindən Kollec Kardinalına qədər, indi məni kim olduğum kimi tanıyırsınız." Blasi pəncərədən üz döndərdi və tacirə baxdı, qollarını açıb təvazökar bir əzəmət jesti ilə özünü göstərməyə hazırlaşdı. Bunun əvəzinə, sərxoş vəziyyətdə yan masaya çarpdı,

vazasını yerə çırpdı. Qədəhini yerə atdı və çatlayaraq geri yıxıldı. pəncərə şüşəsinə söykəndi və sonra özünü pəncərənin eşiyinə söykədi. Gözləri cırıq kağız çiçəklərin arasında səpələnmiş qırıq vazanın qırıntılarının ayaqlarına zillənmişdi .

“Qarışqalar ölür... hm... milçəklər oynayır... hm.” Tacir çarpayının kənarında oturub çəkmələrini geyinərkən istehza edir və inildəyirdi.
“ Ayaqqabıya ehtiyacın yoxdur,” Blasi ona tərəf səndələyərək dedi. “Dincəlməlisən. Nə edirsən?”

“Özünü saxla!” Tacir ona işarə barmağını uzatdı və hürüşdü: “ Uzaq dur!”

Blasi addımlarının ortasında donub qaldı. “Niyə yenidən geyinməlisən?”

Kişi paltarlarını düzəltdi. Tərli və qıvrım saçlarının altından Blasi ittihamçı baxışlarla mızıldanaraq dedi: “Nəyin səhv olduğunu düzəltmək üçün. Bu günah malikanəsindən və özünü hörmətli və görkəmli Kardinal Blasi kimi ibadət edən bu küfrlü ruhdan ayrılmalıyam!”
Blasi, parlaq səthi kiçik mavi çiçəklərlə bəzədilmiş və bol miqdarda toxunmamış şərablə dolu bəzəkli çini küpəyə baxdı və soruşdu: “Bəs razılığımız nə olacaq ?”

Kişi vəziyyətinin pisləşməsinin ağrısından qısqırdı. Saçlarını geri daradı və Kardinalə dik baxdı. “Sənindir — mənim əşyalarım; arabam; atım — hamısı . Getməli olduğum yer üçün yalnız özümə ehtiyacım var.”

Blasi indi bu adamı yad biri kimi görürdü - bu yaxınlarda tanış olduğu tacirdən tamamilə fərqli bir insan . Kişi dəfələrlə döyülmüş kimi göyərmiş və şişmiş görünürdü; və şam işığının dəqiq bucaqlarında onun qəribə cizgiləri bərabər tərlə parıldayırdı. Başı tamamilə meymun kimi görünürdü, iyrənc şəkildə çökmüş üzü var idi.

“Sənə bax,” Blasi bir az ikrahla qışqırdı, “Danışdıqca ölürsən!”

Başqa sığınacaq yoxdur. Özün dincəl!”

Tacir başını tərpətdi və qapıya tərəf səndələdi. “Əmin olun ki , mən sülh içində və Şər yoldaşlığı olmadan gedəcəyəm.” O, otaqdan çıxdı, açıq pilləkənlərdən ehtiyatla aşağı endi və addımlarını dəstəkləmək üçün divar daşlarına söykəndi.

Blasi onun arxasınca qaçaraq kişinin yatağa uzanmasını israr etdi. Lakin tacir Blasinin çağırışlarına məhəl qoymadı və hər addımı ilə onu lağa qoyaraq davam etdi: “ Evimin ağası Ölümdür! Mən diriyəm, amma ölüyəm! Mən Onun Müqəddəsliyinə və Kilsəsinə qarşı sui-qəsd qururam! Mən Kardinalların, Abbotların və rahiblərin qatiliyəm! Mən Cəhənnəmin qapılarını açıram ! Gəlin onların gözlərindəki milçəklərlə oynayaq!”

“Mən belə şeylər deməmişəm!” Blasi cavab verdi. Çənəsini sinəsinə basdı və bulanıq yaddaşını araşdırdı, sonra isə inanmadan soruşdu: “Mən belə demişdimmi?” Pilləkənlərdə dayandı və dolu qədəhi yanına saldı, yöndəmsizcə paltarlarına şərab sıçratdı. “Biz “Milçəklərlə oynaya bilərsən?” Ağır başını divara söykədi və xırıltılı bir şəkildə qəhqəhə çəkdi. “Bəlkə də şərab hisslərimi boğub. Xahiş edirəm məni bağışlayın; dilimə fikir verməsəm yaxşı olar.” Sonra tacirin arxasınca qaçdı, tacir isə dayanmadan irəlilədi və onun qolundan yapışdı. “Xeyr! Daha heç nə deməyəcəyəm. Gəl; otağa qayıtmalısan !”

Tacir Blasinin əlindən qopub pilləkənləri tərk etdi və daş ocağa söykənməzdən əvvəl mətbəxdə gəzdi. Harada olduğunu axtardı və əşyalarını tapdı. Əşyalar bir-birinə yığılmış və otağın çox hissəsini örtmüşdü.

Yolun o biri tərəfində şərab çəlləyinin üstündə yanan bir yağ lampası dayanmışdı və onun titrəyən alovu dağınıq məkanı qorxunc bir rahatlıqla parıldadırdı . O, Blasini dolaylı ittihamlarla danlayarkən üzən döşəmə kölgələrinə baxırdı ; “Və indi ayaqların sağalıb, çünki insanların əksəriyyəti...” bu cür xəsarətlər. Bu necə ola bilər ki, yoxsa — ə; bəli — çünki cənnət sənə xeyir arzulaırdı!

Kişi yerə yıxıldı və kölgələrin arasından sürətlə sürünərək , öz əşyalarından düzəldilmiş labirintdə bir çox döngə və döngələrdən keçdi. Qaranlıq onu bürüdü, yalnız səsi qaldı:

“Müqəddəs Denis, yolumu örtün! Məni örtün!”

Blasi tacirin səsi gələn istiqamətdə qışqırdı: “Səni kimdən və ya nədən qorunmalıdır ? Özünə gəl! Vəba səni ağır xəstələndirib”. Blasi səndələdi.

şərabını süzərək ona baxdı. “Geri qayıt, deyirəm!” Qazanlar və tavalər guruldadıqca, şüşə və çini daşlara dəydikcə kölgəli yığınlar bir-birinin arasına çökdü . “Səni orada görürəm! Özünə gəl!”

Sən dəli olmusan!

Kişi qaranlıq bir küncdən sıçradı və kürəyi ilə fırlandı, kürəyinin bıçağı Blasinin üzündən cəmi bir neçə dərəcə aralı düşdü. Bıçağın solğun parıltısı Blasini qaldırmağa inandırdı.

əlləri və qədəhi. Tacir qətiyyət nümayiş etdirərək aləti keşişin üzünə tuşladı . “Bu gecə sənın məzarını qazımmı ?”

“Ehtiyac yoxdur,” Blasi təslim olaraq cavab verdi. “İstədiyim kimi səninkini hazırlamayımmı ?”

“Ehtiyac yoxdur! Məndən uzaqlaşın”, - deyərək tacir tüpürdü.

Blasi gözlərini qırpdı və bir neçə addım geri çəkildi, sonra tacirin tüpürcəyini altından sildi. onun gözü. “İstədiyiniz kimi, Monsenyor Labatut. Yəni, sizdə heç bir pis niyyət yoxdur.”

“Sən keşiş qiyafəsində, şeytanla ittifaqdasan”, - deyərək tacir mızıldandı, bıçağı Blasiyə sancdı və onu daha da geriyə, dağınıq yığınların arasından itələdi.

döşəmədəki dağınıqlıq.

Blasi müxtəlif əşyalara görə yöndəmsiz şəkildə büdrədi, amma qədəhinin tökülməsinin qarşısını almağı bacardı. Tacir tələsik küncdən qaçdı, dağıntıların arasından hündür addımlarla keçdi və şikayətlənərkən qəsrin arxa qapısına tələsik bir xətt çəkdi. "Hamısını saxla — tökülən hər ədviyyatı, hər sınımış qaşığı və hər acı şərab damlasını! Amma bu kiçik alət mənimdir," deyə o, kürəyi yuxarı qaldıraraq mızıldandı. Qısa geriyə baxanda vəhşi gözlərinin ağı hətta lampa işığından belə parlaya bilərdi. "Həqiqətən də!" Blasi dəli tacirlə razılaşdı; "Sənindir; dediyin kimi! Al ."

Kişi dönüb dayandığı yerdə donub qaldı. Onlar yay gecəsi cırtanların yeknəsəq uğultusunu, evdəki boğucu istini və uzun müddət davam edən iyi hiss edəcək qədər bir-birinə baxdılar.

Blasi dərin bir nəfəs aldı və sükutu pozdu; "Bəs kürəyi nə etmək istəyirsən?" Alətin bıçağı ilə kürəyinin arasında baxışlar mübadiləsi apararaq bir qurtum şərab oğurladı. Kişinin xəstəlikdən qaynaqlanan dəliliyinə kəskin baxışlar.

Tacir nəhayət narahat bir şəkildə gülümsədi. "Xeyr, Monsignor; sən Tanrı adamı deyilsən. Boğulan it, onun üçün hazırladığın məzardakı adamdan daha çox cənnət vədi tapar! Səni şeytanların ən pisi kimi görürəm, çəngəl dilinizi dindarlıq pərdəsi altında gizlədirsən, sən isə əbədi olaraq pisliyinizi toxumaq üçün nəzarətsiz qalırsan."

"Mən dediyimə görə oyam", Blasi dedi. "Mən sənə əvvəlki işlərinde kömək edən Kardinalam." O, taxta çəlləyə işarə etdi. "Həmin çəllək Böyük Zirzəmidən gəlmişdi."

"Mənim yeganə nəzarətçim kimi xidmət etdiyim Papa Sarayı." Sonra qədəhi tacirə tərəf uzatdı, sanki ona bir tost qaldırmaq istəyirdi. "Acı olsa da, bu üzümü dadına görə tanıyıram; adi bir növ deyil. Üstəlik, özümü Tanrı və Fransa adamı kimi tanıyıram; bəlaya uğramış insanlara və ya - boğulan itlərə - necə də pis görünsəm də, sizin deməyə çox həvəsli olduğunuz kimi. Bununla belə, təklifim hələ də qüvvədədir - hər hansı bir təcrübəli keşişdən gözlədiyiniz hər cür hörmət, ayin və dua ilə sizinlə əlaqə saxlayacağam."

Tacir səpələnmiş mallarına baxdı, görünür, təklifi yenidən eşidirmiş kimi düşünürdü. Diqqətini yenidən Blasiyə yönəltdi və kürəyi ona daha çox göstərdi. hədə-qorxu ilə. "Bəs?"

Kölgələri yarıb döşəməni yuyan zəif bir işıq şüası vasitəsilə Blasi aşkar etdi səpələnmiş ərzaqların arasında miniatür bir at var idi — çini fiqurcuğunun parçaları ayaq altında tapdalandığı üçün daşların üzərinə səpələnmişdi. Kiçik, solğun bir atın başı tacirin çəkməsinin dabanının yanında uzanırdı. Tacir kimi, Blasi də dönüb eyni dağınıq ətrafı nəzərdən keçirdi, görünür, dərhal topladığı şeyləri zehni olaraq çeynəyərkən özünü daha böyük bir mənzərəyə yönəltdi.

Dairəvi və satirik istinadların fərdi və zahirən sirli bir vəziyyəti. Tamamilə dönüş Hadisələri xatırlayaraq, o, indi sınıq olan çini oyuncağın qardaşı oğluna daha əvvəl hədiyyə edildiyini düşündü. O, bunu Genuya gəmilərindən gizli qaçaqmalçılıq yolu ilə əldə etmişdi və çox güman ki, bu, onun qarşısında duran tacirdən gəlmişdi. Eynilə, indi acı şərab çəlləyi, şübhəsiz ki, tacirin onunla keçmişdə etdiyi dolayı əməliyyatlardan irəli gəlirdi. Blasi nadir idxal müqabilində papa sarayının zirzəmisinin anbarlarından çəlləkləri müntəzəm olaraq qaçaqmalçılıq yolu ilə aparırdı və sonra bu çəlləkləri kollec mübadilə və siyasi rüşvət üçün istifadə edirdi - nadir idxal , məhz sınıq Uzaq Şər q çini heykəlciyi kimi.

"Bəs? Bəs onda nə? Burax," deyə tacir gözlərini qıyaraq qışqırdı, sanki Blasi Faust uydurmasınının və ya şeytani sövdələşmənin qəsdən nəzərə çarpmayan müqavilə detallarını açıqlamağa məcbur etmək istəyirdi .

Blasi kişinin inkvizitor kimi tribunasını sadəcə yorğun bir təbəssüm və sonda sərt bir tonda əyləndirdi; "Və... mən bu sözləri sizin xidmətinizdə istifadə edəcəyəm." Axı mənim duam olmadan cənnəti başqa necə tapa bilərsiniz?

"Şeytan sözləri və pis niyyətlərlə? Ah! Mən şübhələndiyim kimi," deyə tacir qışqırdı və kürəyi Kardinalə tərəf itələdi. Lakin Blasi sarsılmaz şəkildə dayandı; sınımış ata boş-boş baxırdı; bir vaxtlar hər hansı bir mələkdən daha sürətli uçan gənc bir oğlanın xatirəsində itmişdi - və bəlkə də elə bir qüvvə ilə ki, mehriban bir külək onu diqqətdən kənar qoyub apardı. Oğlan bunların hamısından, pis niyyətli və allahsız bir "bəla"nın ardınca parçalanmış bir dünya kimi bilirdi .

Blasi dodağını dişlədi; laqeyd şəkildə başını tərpətdi. "Təəssüf ki, indi bu malikanədən və onun ərazisindən ayrılmağınızı tələb etməliyəm. Əlinizdəki aləti və özünüzlə apara bilərsiniz hər şeyi götürə bilərsiniz; lakin at və Müqəddəsin şərab çəlləyi Müqəddəs Taxt-tacın onda bir hissəsi və əmlakı olaraq qalır ."

"Mənə at lazım deyil! Və sən özünü şərabdə boğa bilərsən — bizi öz alçaq və bağışlanmaz özünün əzabından xilas et ", - deyə kişi mızıldandı.

Blasi kəskin bir nəfəs aldı və qaşlarını qaldırdı. "Sağ ol, ümid edirəm ki, öz yolunu tapacaqsan , elə deyilmi?"

"Həqiqətən də, edəcəyəm", - deyə tacir mızıldandı və belini aşağı saldı. Qapıya tərəf söykəndi və arxadan açdı. Sərin bir meh otağı bürüyərək yağışın zərif qoxusunu hiss etdirdi. Uzaqdan ciyərlər guruldayırdı. "Mənim qazacağım bir məzar var"

"Vasitələrə sahib ol. Və məni izləməyə çalışma." Gecə səmasında bir parıltı onu qısa müddətə Blasiyə yalnız bir siluet kimi göstərdi.

Blasi taciri sakitləşdirdi. "Narahat olma, monsenyor Labatut. Mən özümü buna təslim etmişəm".

"Mən burada qalacağam, öz işlərimə qapılıb gedirəm." O, qədəhi əydi və boşluğunun səviyyəsinə baxdı. "Hətta onlarda boğulmaq üçün də."

O, tacirin tər içindəki saçlarını üzündən necə soyduğunu, kürəyi çiyinə qoyub gecəyə qədəm qoyduğunu seyr etdi. Blasi ehtiyatla onu qapıya qədər izlədi və sonra darvazanın çərçivəsinə söykəndi. Qədəhini çevirdi, gedən qonağına yarımçıq bir tost söylədi və içərkən üzünü turşutdu. ləkələnmiş şərəbin son qurtumları. Göy guruldayanda ah çəkdi.

Görünür, tacir onun jestini gördü — o, Blasiyə qışqırdı. “Uui! Salam, Diable!” Blasi yenidən şatoya girdi və arxa qapını bağladı, zehni dolu bir qab və boş bir yataqdan başqa heç nədən azad etdi. Hər ikisini də əbədi həzz almaq üçün istifadə etmək niyyətində idi .

Qaladan kənarında, ölənlər adam, həmişə hündür alaqların arasından keçərək, hörümçək torlarının qırılmış saplarını , cırıq baramaları və tikanlı tikanları təmizləyərək Tanrıya, İsayaya, Müqəddəs Kristoferə və onun rəhbərlik yalvarışını eşitmək üçün qulağı ola biləcək hər bir mübarək şəhidə dua edirdi. Arxasını yola çevirərək, malikanənin arxasına yerləşdi və özünəməxsus bir missiyaya doğru irəlilədi, toxunulmamış meşənin qara üfünə doğru bürüdü - onun üçün ölüm artıq şəxsi məsələyə çevrilmişdi və özündən və Tanrıdan başqa heç kimlə bölüşülməməli idi. Təəssüf ki, yalnız ildırım onun yolunu işıqlandırır, əvvəlki ulduz işığının parıltısı indi zəbt edən fırtınanın buludlarının arxasında gərilirdi. Və mızıldanan səmanın altında, səmavi parıltıların zərbəsi, qollarında püsküllər və metal bərkidicilərlə tamamlanmış, hündür pilləli, yaxşı hazırlanmış, ikiqat tikişli, yaşıl çəkmələri, hamısı tünd alaqların qabarıq dənizi kimi görünürdü. sonda boğuldu.

Bu, Kardinal Blasinin bir vaxtlar məşhur tacir, Fransanın indiyə qədər tanıdığı ən yaxşı Uzaq Şərq idxalının və əl ilə yığılan şərəblərin usta brokeri Jan-Batist Labatutla bəlkə də çoxdan gözlənilən üz-üzə görüşmək şansına sahib olduğu ilk və sonuncu dəfə idi.

~*~

Ölüm və dağıntı hər şey idi. Qaranılaşmış çirklənmə Fransanın hər bir şəhər və qəsəbəsinə yayıldı, dağıdıcı və amansız varlığı ilə onların icma qəlblərini sakitləşdirdi. Sadə kəndlilər iğtişaşçı sakinlər kimi hərəkət edərək bütöv kəndləri yerlə-yeksan etdilər və eyni zamanda ümumi bir cəfəng bir fikri qəbul etdilər: Fransanın hər bir şəhərini yandıracaq qədər həyasız olduqları müddətə heç bir şər hökm sürməyəcək . Buna baxmayaraq, yoluxucu xəstəlik itaətsiz izdihamin içinə meşə alovu kimi yayıldı və onları qara kimi qaraltdı.

yandırdıqları binaların külü .

Böyük Vəbanın işləmə mexanizmi və mənşəyi barədə məlumat vermək üçün Kral Filip 1348-ci ilin oktyabrında Paris Universitetinin görkəmli fakültələrinə baş çəkdi.

Dərhal bir çox sahələrdən seçilmiş şura toplandı, ritual gizlilik şəraitində müzakirələr apardı və tapıntılarını Filipə " Paris Konsiliumunun Traktatı" adlı sənəddə təqdim etdi . Kollektiv səylər nəticəsində vəbanın bir neçə mümkün səbəbi, o cümlədən planetlərin düzülüşü, zəlzələlərdən yayılan yeraltı buxarlar və çürüyən batalıqlardan rütubətli küləklərlə daşınan zəhərli hissəciklər aşkar edildi. Buna baxmayaraq, şərh sadəcə səbəb və ya müalicəni açıqlamayan bir fərziyyə toplusu idi . Sənədin təfərrüatlarında Şeytan olmasa da - Şər onun səbəblər kanonunda olmasa da - kliniki açıqlama bu daim məhv edən iyrəncliyin görünən qəfil və sirlə mövcudluğuna toxunmaq üçün başqa cür dəyərli bir cəhd idi . İndiyə qədər təxminən on milyon avropalı ölümə o qədər aludə idi ki, səbəblərə əhəmiyyət vermirdi. Axı, sonda ölümlər - əksər hallarda ölü olaraq qalırdılar .

Qara Ölüm, Avropanın üzünü yandıran və tamamilə yanmış alov fırtınasında bir fidandan başqa bir şey olmayan bəşəriyyəti qızıqdıran şiddətli bir cəhənnəm odu idi. Yanan qollar kimi, İblis Xəstəliyinin irəliləyən xətləri daha da daxili ərazilərə yayılaraq, bütün qitəni bürüyərək ləkəsiz əraziləri ələ keçirmək üçün şimala və qərbbə doğru uzanırdı . Ölkələr bir-bir və başdan-ayağa alovlanan xəritələr kimi bükülürdülər.

İspaniya partladı və şəhərlərinin böyük bir hissəsi olduqca yeni bir konsepsiyaya - çirksiz qəbiristanlıqlara məruz qaldı. Sərt yayın quraqlığında vəba şəhərlərini bürüdü və başgicəlləndirici istidə sakinləri mövsümün istisindən və ya qəfil qızdırmadan tərlədiklərini ayırd edə bilmədilər. Sakinlərinin əksəriyyəti günün istisini günahlandıra bilirdi, lakin yarısı qoltuqlarının altındakı yeni qara tumurcuqları sadəcə tər və ya buxar kimi asanlıqla istisna edə bilmirdi. Həqiqətən də, vəba sürətli və fərq qoymadan bir cəllad idi; sağlam insanlar yatağa uzandılar və günəş doğanda hərəkətsiz qaldılar. İspaniyanın davam edən quraqlığı və şiddətli istisi ilə sərin, təmiz su maye gümüş idi. Təəssüf ki, bir çox orta quyu çürümüş qonşuların qalıqları ilə çirklənmişdi. Bəziləri yəhudiləri suyu çirkləndirməkdə günahlandırıdılar; digərləri isə müsəlmanları ittiham etdilər; lakin qəribədir ki, belə bir apokaliptik hadisə Xristian dünyasının bir əhalisinin başına gəldiyi üçün yalnız bir neçə nəfər İblisi günahlandırırdı. Buna baxmayaraq, evlərindən qaçmağa cəsarət etməyən və quyulardan bir qurtum belə içməyə cəsarət edən yaşlı sakinlər üçün seçim istədikləri su qədər aydın idi - xəstəliyə qapılmaq və ya susuzluqdan çəkinmək. Buna baxmayaraq, həm ümitsizlik, həm də çarəsizlik içində içdilər

fincandan götürüb dərin dua etdilər və qonşularına qoşulub şəhərin çirksiz qəbiristanlıqlarında dəfn etdilər.

Başqa yerlərdə İngiltərənin şəhər və kəndləri İspaniyanın şəhərləri ilə yanaşı, dağınıq vəziyyətdə idi. Sərt liman qaydalarına baxmayaraq, vəba gecənin oğrusuna çevrilirdi və öz yolunu açırdı. su axınlarından keçərək London və Bristol limanlarından gizlicə keçdi. Sahilə çatdıqdan sonra yoluxma partladı. Həkimlər, keşişlər və siyasətçilər zahirən məzarlarına sıçradılar; və xoralı lemminqlər dənizi kimi, şəhər əhalisinin yarisı da onun ardınca getdi. 1349-cu ilin yayında vəba şimala doğru irəliləyərək İngiltərə kəndlərini bürüdü və Norviç və Çesterin sıx şəhərlərindən keçərək İrlandiyanın Ueksford şəhərinə doğru irəlilədi. İlin sonuna qədər Qara Ölüm Şotlandiyanın Edinburq şəhəri də daxil olmaqla, bölgənin ən şimal şəhərlərini yoluxdurdu.

Çürüməni qovmaq üçün cibləri dolusu limfa düyünləri ilə dolu çəhrayı limfa düyünlərinin ətrafında qara halqalar əmələ gəlmişdi . Avropa əhalisinin üçdə birindən çoxu asqıraraq ölmüşdü.

Zaman ölən insanın gözləri kimi fırlanırdı və günlər ölümün nəfəs aldığı kimi öz-özünü izləyirdi. Kişilər və qadınlar yemək axtararaq şəhərlərdən qaçırdılar. Bunun əvəzinə, onlar tərk edilmiş tarlaları gəzir, toxunulmamış meşələrdə heyvan ovlayır və dağ çaylarını axtarırdılar . Qış mövsümündən sağ çıxmaq üçün kifayət qədər qida toplamaq üçün çarəsiz qalırdılar. Ailələr çöldə qırmızı işarələdikləri qapıların arxasında gizlənir və içəridə ağır daş yığınları ilə onları möhkəmləndirirdilər; kənd təsərrüfatı alətləri isə hazır vəziyyətdə silah kimi bitişik divarlara söykənirdi . Və qış gələndə mərkəzi Fransanın bir çox sakini qapıları ehtimal olunan giriş nöqtəsi kimi qəbul etməklə həddindən artıq məşğul idi və tavanlarının dəqiqliyinə az əhəmiyyət verirdi.

Abbatlığın Qeytstoun cinləri heç vaxt Kardinal Blasinin nəzərdə tutduğu yerə - Fransanın Kale şəhərinə və onun ingilis işğalçı ordusuna çata bilmədilər. Bunun əvəzinə, yalnız şeytani sahibliyin qaranlığı ilə idarə olunan bu uçan ximera heykəlləri axşam Fransa səmasında gəzir, eyni dərəcədə yayılan və qabaran dumanı ilə xaricə yayılır və sonda Murat kəndinin kənarlarına çatır və orada saman damlardan dağıntı zərbəsi kimi çırpılırdılar.

Murat kəndini məhv edən hadisənin ciddiliyini yalnız az sayda yeraltı aləmin əlaltıları - Tartarusun xain ələmlərinin yaşlı və daha təcrübəli cinləri, Hades Sarayında nəzarətçi kimi xidmət edənlər ən yaxşı şəkildə ölçə və qiymətləndirə bilirdi . Həqiqətən də, onlara elə azadlıqlar verilmişdi ki, Cəhənnəmin daha çox qeyd olunmayan əzablarını yaratmaq üçün. Uzun müddət ölü kilsəyə quraşdırılmış Qrotesk heykəllərinə sahib olan bu cinlər ...

sadəcə Lüsifaelin lənətlənmiş legionlarının mənəvi uydurmaları idi. Daş fiqurlar əvvəlki ət və sümük varlıqları ilə idarə olunmurdu. Onları asanlıqla müqayisə etmək olardı "Uçan daşlar"dan başqa bir şey deyil, qismən zədələnmiş Qarı Daşı portalından pis ruhlarını atan cinlərin ruhları yaşayır, əsl mənlikləri hələ də Cəhənnəmdə həbsdədir, çünki Böyük Möhürü təşkil edən üç Qarı Daşından yalnız ikisi " açılmışdı ". Sadəcə olaraq, Kançello Monastırının Qarı Daşı bağlı qaldığı müddətcə, Böyük Möhür nə qədər zəifləsə də, yenə də öz vəzifəsini yerinə yetirirdi.

ilahi və nəzərdə tutulan məqsəd; və bu yeraltı dünya cinləri dünyanı yalnız cismani ruhlar, kabuslar, mavi şeytanlar, inkubilər, sukubilər və bu kimi pislər şəklində narahat edə bilirdi. Cəhənnəm atılandan bəri bütün inkubilər və sukubilər arasında - və çoxlu sayda - Lusifael Sukubus Kraliçası kimi hökmranlıq etdi, əsas əzabverici və mənəvi zinakar idi, öz bənzərliyini və pis istəklərini yatmış və müdafiəsiz İnsan Oğullarına ötürdü və yer üzündəki ət-sümükdən ibarət sehri Eljo və Eliud övladlarının legionlarını Onun pis ardınca dünyaya buraxdı. Və Onun Onların təhlükəsizliyini təmin etmək üçün analıq istəyi az idi - əvəzinə, Lazar kimi, Onları öz qayğılarına qalmağa qoydu.

Ya özlərini öldürəcəklər, ya da ilk işığın qaçılmaz şəfəqi ilə öldürüləcəklər.

Yenə də Cəhənnəm doymamışdı. Daha bir cəhənnəm ilinin keçən fəsilərində vəba Mərkəzi Fransanı hava örtüyü kimi bürüdü. Və davam edən ən qaranlıq saatlarında Abbatlığın varlığı, sulu duman və gəzən daş Qrotesklər getdikcə genişlənən yoluxma və dağıntı sahəsini iddia edirdi. 1350-ci ilin sonlarında Vik-sür-Sere və Sen-Flour kəndlərinin hər bir sakini gecə səmasında qarğa örtüyü kimi gəzən kimera bənzəri cinlərin dəhşətlərinin şahidi oldu. Kəndlilər qışqırıb dağıldılar; lakin, ən azı bir qurbanın üz qalıqlarında qorunub saxlanılmasını gözləmək mümkün olan davamlı qorxu ifadələri hər bir ölü sakində nəzərəcərpacaq dərəcədə yox idi - heç birinin başı yox idi - bir kəllə də digər səpələnmiş qalıqlardan uzaq qalmamışdı. Və bu kütləvi xəsarətlər, canlı izahatın olmamasından deyilsə, ölmə qarşı ictimai laqeydlikdən irəli gələrək, əsasən dilə gətirilmədi. Axı, hər bir şəhər, qəsəbə və kənd öz yolunda uğursuzluğa düşər olurdu və onların küləkdən gələn qoxusu sadəcə köçəri vəbadan sağ çıxan bir insanı daha az gəzilən bir yol seçməyə - bütün mənşəyindən qaçmağa çağırırdı.

pis qoxular.

Buna baxmayaraq, ağarmış sümüklərdən ət və paltar tökülməyə davam edirdi ki, bu da Cəhənnəmin daha ağıllı planlarından birinin keçdiyini göstərirdi. Yalnız bir quşla - şeytan tərəfindən dirilmiş tək Çin göyərçini ilə başlayan Böyük Vəba Bəşəriyyətin daha böyük bir hissəsini məhv etməyi bacarmışdı. Qəfil gəldiyi kimi, sanki sönən küləyə kül çökmüş kimi keçdi. Həddindən artıq yellənən qılınc və ya vəhşicəsinə atılan şər sehri kimi, vəbanın geniş ölüm dalğası Avropanın hər damarını kəsib yenidən mərkəzinə qayıtdı.

Çin. Bütün sikkələr ölülərin gözündən toplananda — Stiks çayının son dalğaları sakitləşəndə vəba iyirmi dörd milyon avropalı kişi, qadın və uşağı torpağa çevirmişdi. Çində otuz beş milyon ruh yoxa çıxdı. Hindistan və Afrika torpaqlarında saysız-hesabsız milyonlarla insan məhv edildi; hamısı Lüsifaelin Qara Alma Məhsulunun qurbanı oldu. Lakin, quru rəqəmlər həmişə zehni bu cür ölümlü və tarixi nisbətləri müqayisə etməyə vadar etmir.

Düzgün tətbiq olunmuş bir perspektiv — əgər bütün Avropa ölüləri ortağ bir məzarda bir-birinin üstünə yığılsaydı, süjetin dərinliyi otuz altı yüz mili keçərdi. Bundan əlavə, Çinin bütün ölüləri eyni məzarda olsaydı, dərinliyi yer qabığına təxminən beş min üç yüz mil dərinliyə düşərdi.

Bəşəriyyət üçün Böyük Vəba altı futluq bir çuxurdan daha dərinə, dərin qorxudan daha dərinə axdı və ilk dəfə haradan uydurulduğu Cəhənnəmə qədər getdi. Bütün itkilərlə birlikdə, Mərkəzi Çindəki Üç Böyük Dərənin Uçan Əjdaha Məbədinin bir Taoist baş kahini və onun əsir götürülmüş Qroteski Böyük Uçuruma üç möhürdən birincisini açmağa cəsarət etdikdə, məlum dünyanın yarısı çevrildi və öldü. Bütün bunlar, həmişə olduğu kimi, bədbəxt hadisələrin baş verdiyi kimi, tarixin daha qaranlıq səhifələrində baş verdi.

[12-ci fəslin sonu]

Bu ədəbi əsər yaradıldı

yalnız həsr olunmuş şəkildə

Edqar Allan Po (1809—1849)

— Qoy onun mirası hamımızın içində yaşasın —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~